

Szeged.hu

Január 22. péntek, **Artúr, Vince**

- [Rovatok](#)
 - [Szegeden Szeged300 Kék hírek](#)
[Ziccer Művház](#)
[Túl a városon Színes](#)
- [Képriport](#)
- [Szeged TV](#)
- [Szegedi Tükör](#)
- [Városunkról](#)

- Szegedieknek

[E-ügyintézés](#) [E-közgyűlés](#) [Fejlesztéseink](#) [Gépjármű elszállítás](#)

Turistáknak

[Látnivalók](#) [Programok](#) [Szálláshelyek](#) [Menetrend](#)

Befektetőknek

[Fejlesztési stratégia](#) [Infrastruktúra](#) [Munkaerőpiac](#) [Építési szabályzat](#)

Önkormányzati cégek

[IH Rendezvényközpont](#) [Belvárosi Mozi](#) [Szegedi Partfürdő D2](#) [Szegedi Közlekedési Kft.](#) [Szegedi Környezetgazdálkodási Nkft.](#) [Szeged Tourinform](#) [IKV RITEK Zrt.](#) [Szegedi Víziközmű Működtető és Fejlesztő Zrt.](#) [Szegedi Városkép- és Piac Kft.](#) [Szeged Pólus](#) [Szegedi Sport és Fürdők](#) [Szegedi Vadaspark](#)

- [Archívum](#)
- [Kezdőlap](#)
- [Hírek](#)
- [Szegeden](#)
- Olvasói levél: Ne adjuk az egyetemünket!

Megosztás 332 [Szegeden](#) 2021. január 21. 13:39

Olvasói levél: Ne adjuk az egyetemünket!

A korlátozó intézkedések fenntartása miatt,
az év végén bevezetett

RENDKÍVÜLI PANDÉMIÁS MENETREND

szerint közlekednek járataink

Kérjük, utazás előtt tájékozódjon a menetrendről.
www.szkt.hu

A szűkös csordogáló információk szerint a „vagyonkezelő alapítványá” alakuló Szegedi Tudományegyetem alapító vagyonába a magyar állam beletenné a jelenleg egyetemi ingatlanokat is. Hogy még mit, arról csak az ígéretcunamból, és a legendáriumokból lehet hallani. Ebben az egész folyamatban sehol nem jelenik meg Szeged város, amely jelentős anyagi forrásokat biztosított ahhoz, hogy az egyetem Szegedre költözhessen. És nemcsak 1921-ben, hanem már előtte is. Itt most csak ezekre emlékeztetnénk, és nem írunk napjaink fejlesztéseiről, például a TIK-ről, amelyhez a város biztosította a telket.

A török uralom megszűntével a lakosság kulturális szintjének emelésére, valamint a közhivatalok számára kiművelt emberfőkre volt szükség. Ennek érdekében a város kegyesrendi (piarista) tanárokat hívott falai közé. 1721-ben kezdte meg működését a kegyes-iskola, amely hamarosan nemcsak a város, de az egész Délvidék kulturális életének meghatározó intézményévé vált.

Az 1879-es árvízét követő újjáépítés idején ajánlotta fel Somogyi Károly esztergomi kanonok szeretett könyvtárát a városnak, hogy a szellemi életet támogassa.

A XIX. század végén, a XX. század elején jelentős iskolaépítkezések folytak:

- 1873-ban az egykori Reáltanoda (ma az egyetem központi épülete),
- 1882-ben a Polgári Leányiskola (jelenleg a jogi kar épülete),
- 1894-ben a Baross-Gimnázium (Vedres Szakközépiskola),
- 1895-96-ban a MÁV kollégium,
- 1896-ban a Fa- és Fémipari Szakiskola (ma az egyetem mérnöki kara),
- 1897-98-ban a Felsőbb Leányiskola (1903-tól állami főgimnázium, ma Radnóti-gimnázium),
- 1898–1901 között a már 1885-től működő Felső Kereskedelmi Iskola (Kőrösy József Szakközépiskola),
- 1901-ben a Siketek és Nagyothallók Iskolája,
- 1902-ben a Felsőbb Leányiskola (ma Tömörkény-gimnázium),
- 1912–14-ben az Állami Felső Ipariskola (ma Déri Miksa Szakközépiskola),
- a Szentháromság utca 9. alatt a Gyertyamosi Magyar nyelv-terjesztő és Fiúnevelő Intézet,
- valamint Újszegeden az 1912–14 között emelt Temesközi Szerb Konviktus (jelenleg az egyetem védőnőképző kara).

A világháború kitérésekor már egyértelmű, hogy Szeged iskolaváros volt.

A trianoni békediktátum következtében a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemnek az új határokon belül kellett helyet találni. Az épületek, felszerelések, könyvtárak és gyűjtemények átmoválására nem volt lehetőség, csak a szellemiség átmoválására a tanári kar áttelepülésével. Az egyetemi tanács Budapesten 1920. január 17-én tartott rendkívüli ülésén hozott határozatot: „...hogy tekintettel Szegednek nemzeti érzületére, a megszállott területekhez való közeli fekvésére, nem különben Szeged városának lakást és élelmezést biztosító ígéreteire, (...) a kolozsvári egyetem ideiglenesen és addig is, míg régi otthonába visszatérhet, tudományos munkásságát az 1920/21 I. szemeszterében felveszi.”

A város számtalan intézményt üritett ki, hogy ideiglenesen el tudja helyezni az egyetemet, amíg a végleges épületek elkészülnek. A végleges építési költségvetésre már megszavazott bizonyos városi hozzájárulást, de ezt a kultuszminiszter kevesellte. A városi tanács határozata alapján végül Somogyi Szilveszter polgármester ezer hold föld ötven évi jövedelmét ajánlotta föl, ami huszonnégy vagon búza ára volt évenként. Kikötötte viszont, hogy az egyetem számára legalább négy klinikát: belgyógyászati, sebészeti, gyermek- és elmekortani klinikát építsenek fel. „Kösse ki a közgyűlés, hogy a szegedi egyetem, amelyért oly nagy áldozatot hoztunk, de szívesen áldoztunk, tartozik minden szegedi gyermekét felvenni.”

A középítkezéseknél vidékiek helyett szegedi lakosokat alkalmazták, az Államépítészeti Hivatal ugyanakkor rosszallását fejezte ki, hogy a versenytárgyalásoknál a szegedi iparosokat hat, a kereskedőket két százalékos előnyben részesítették a közzintézmények által kiírt versenytárgyalásoknál.

A Szegedi Napló 1929. június 9-i számában olvashatjuk, hogy „a klinikák bútor, vas, üveg, porcelán, szerszám, vasbútor stb. szükségleteinek szállítására beadott ajánlatok alapján történt a döntés, a szegedi ipar és kereskedelem érdekeinek szem előtt tartása mellett. A megbízásoknak több, mint 90 százalékát szegedi cégek kapták. Az összes szállítások értéke közel 300 ezer pengő.”

A költségek fedezésére számtalan magánszemély, így Landesberg Mór vállalkozó, lord Rothermere, az egyetem díszdoktora, valamint a Rockefeller-alapítvány is jelentős összeggel támogatta az építkezéseket.

1930-ra készült el a fogadalmi templom, a tér épületegyüttese, amelyhez a város képviselője, gróf Klebelsberg Kunó kultuszminister 4 millió 435 ezer pengőt biztosított. Ugyanennek az évnek nyarán készült el az ország legnagyobb és legmodernebb iparostanonc-iskolája 600 ezer pengő költséggel. Az iskola Szeged város tulajdona – jelenleg az egyetem Gyógyszerésztudományi Kara.

Az államhatár elvágta a DEMKE-palotát fenntartó délvidéki területeket és az onnan ideáramló diákságot. Ezt a város szintén megvásárolta, itt alakították ki a Horthy-kollégiumot. Mellette épült a Polgári Iskolai Tanárképző és a Tanítói Internátus (Hősök kapuja), 1 millió 70 ezer, 700 ezer és 700 ezer pengő értékben.

Kállay Miklós földművelésügyi miniszter szegedi látogatásán elmondott beszédéből idéz a Szegedi Napló 1933. július 29-i száma. „Itt a(z) alsóvárosi) kultúrházban örömmel látom a kultúra egyesülését a földdel, ha pedig ezt az egész országon keresztül tudjuk hajtani, akkor Magyarország meg van mentve. Itt, Szegeden örömmel látom, hogy a kultúra összefogott a földdel, éppen ezért szükségesnek tartom, hogy a vidéki egyetemeket ne szüntessék meg, mert ez legelsőbb rendű kultúrérdek. (...) Minden örömmel azon leszek – és ezt a kultuszminiszterrel is megbeszéltem –, hogy ne csonkítsák meg a vidéki egyetemeket.”

A Dóm-téri átjáróban áll a Klebelsberg-emlék latin fölirattal: saxa loquuntur. A kövek beszélnek. De a kövek csak kövek, az épületeket tudással megtöltő szellem teszi iskolává. Bár az egyetem 1940-ben visszatért Kolozsvárra, szellemisége megmaradt az újonnan alapított Horthy Miklós Tudományegyetemen.

Szeged polgárainak áldozatvállalása nem volt pusztába kiáltó szó. Szeged, a város szellemisége sugárzott a nagyvilágba, tiszteletet és megbecsülést hozva szűkebb pátriánkra: Szentgyörgyi Albert, Bibó István, Perbír József, Bálint Sándor, Ortutay Gyula, Cs. Sebestyén Károly, Sik Sándor, Szerb Antal, Trogmayer Ottó, Ábrahám Ambrus, Apáthy István, Bay Zoltán, Beretz Péter, Budó Ágoston, Csákány Béla, Grasselly Gyula, Greguss Pál, Haar Alfréd, Jakucs László, Kalmár László, Koch Sándor, Riesz Frigyes, Szentpétery Zsigmond, Szókefalvi-Nagy Béla, Alföldi Lajos, Altorjay István, Csillik Bertalan, Issekutz Béla, Jancsó Mikós, Kulka Frigyes, Petri Gábor, Purjesz Béla, Straub F. Brunó és sokan mások munkásságával.

A mai Szegedet – legalábbis az egyetemet egykor befogadó és folyamatosan fejlesztő várost nem kérdezik a „vagyonkezelő alapítvánnyá” alakításakor, márpedig számos ingatlan a városé! Nincs közünk hozzá? Vagy hallott-e valaki egy szót arról, hogy város mindenkori képviselőjét a felállításra kerülő, mindenható kuratóriumban biztosítani akarják-e?

Ha egyeseknek már semmi sem elég, már a háromezer éves Buddha rubinszemének kilopását fontolgatják, üzenjük, mi, szegediek, hogy az egyetemünket, amiért annyit áldozatot hoztunk, nem adjuk!

B.GY.–G.M.

Forrásmunkák

- Szegedi Egyetemi Almanach, 1921–1970 Szeged, Hungaria, 1971
- Marjanucz L.–Szabó P.–Tóth Sz.–Vajda T.: A kolozsvári/szegedi Ferencz József Tudományegyetem 1872–1940 Válogatott dokumentumok Kárpát-medence Intézet, 2019
- Gimesi István Miklós: Szeged, a napfény városa 2004 (kézirat)

* * *

Szeged.hu – Minden, ami Szeged! [Tartson velünk a Facebookon is!](#)

Cimkék: [alapítványi egyetem felsőoktatás József Attila Tanulmányi és Információs Központ olvasói levél Szegedi Tudományegyetem SZTE TIK](#)

A rovat további hírei

[Még több napsütés, a kelténél is több déli széllel](#)

[Meghalt Fráter Loránd, a szegedi orvosegyetem volt rektora](#)